

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad Sgrwtini

Pwyllgor:	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	8 Mawrth 2022
Pwnc:	Adroddiad Drafft Asesiad o Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022
Pwrpas yr Adroddiad:	Derbyn sylwadau ac awgrymiadau ynghylch unrhyw welliannau i fersiwn ddrafft terfynol Adroddiad Asesiad o Anghenion Poblogaeth
Cadeirydd Sgrwtini:	Y Cynghorydd Gwilym O Jones
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd Llinos Medi
Pennaeth Gwasanaeth:	Fon Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol & Pennaeth y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, ac Arwel Owen, Pennaeth Oedolion
Awdur yr Adroddiad:	Uwch-Swyddog Cyfrifol: Morwena Edwards (Cadeirydd y Bwrdd Comisiynu Rhanbarthol)
Rhif Ffôn:	Emma Edwards, Rheolwr Busnes 01248 751887
E-bost:	Emmaedwards@ynysmon.gov.uk
Aelodau lleol:	Mae'n berthnasol i'r holl Aelodau

1 – Argymhelliad/ion

Argymhellion

a) Bod y Pwyllgor yn cytuno yr Asesiad o Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Mae'r gwaith a wneir gan y Gwasanaethau Cymdeithasol â chyswllt â'r tri amcan a nodwyd yng Nghynllun Cyngor Sir Ynys Môn am 2017/2022. Fydd yr adroddiad yn helpu siapia'r Cynllun Cyngor Sir nesa sydd yn cael ei sgwenni ar hyn o bryd.

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgrwtini

Er mwyn cymhorthi Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]

Mae'r adroddiad wedi ystyried unigolion a chymunedol, fel ei sylfaen ar gyfer darpariaeth ein gwasanaethau yn y dyfodol ar draws y Sector Iechyd a Gofal Cymdeithasol gan sicrhau bod anghenion ein pobl yn cael eu diwallu'n ddigonol. Mae'r adroddiad yn cynnwys atodiad ar wahân sy'n amlinellu'r ymgynghori helaeth a gynhaliwyd ar draws y rhanbarth i gefnogi cynnwys yr adroddiad terfynol.

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

Bydd yr adroddiad terfynol yn bwydo i mewn i'r camau nesaf – yr Adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad, a fydd yn cael ei ddrafftio dros yr ychydig fisoedd nesaf.

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Tymor Hir
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cymryd rhan

[ffocws ar les]

Mae'r adroddiad wedi'i lunio fel dogfen gydweithredol ar draws Rhanbarth Gogledd Cymru, a bydd yn cynorthwyo i ddatblygu'r llwybr i'r dyfodol ar gyfer ein gwasanaethau ar draws y rhanbarth.

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

Argymhellir bod aelodau'n ystyried:

4.1 Bod y Pwyllgor yn cytuno bod yr Adroddiad Asesiad o Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022 yn addas?

4.2 Beth ydy pwrpas yr Asesiad o Anghenion y Boblogaeth a pha gynlluniau sydd ar waith i ddefnyddio'r Asesiad wrth gynllunio gwasanaethau'r dyfodol?

4.3 I ba raddau mae'r wybodaeth a gasglwyd yn adlewyrchiad teg o asesiad anghenion gofal a chefnogaeth y boblogaeth ar Ynys Môn?

4.4 Beth ydy'r berthynas rhwng yr Asesiad o Anghenion y Boblogaeth a'r Asesiad Llesiant gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus?

5 – Cefndir / Cyd-destun

Pwrpas:

Darparu trosolwg o Asesiad Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru 2022 a luniwyd fel gofyniad Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Cefndir:

Mae Adran 14 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) (2014) yn gofyn bod awdurdodau lleol a byrddau iechyd yn asesu'r canlynol ar y cyd:

- a) Y graddau y mae angen gofal a chefnogaeth ar bobl yn ardal yr awdurdod lleol.
- b) Y graddau y mae angen cefnogaeth ar ofalwyr yn ardal yr awdurdod lleol.
- c) Y graddau nad yw anghenion gofal a chefnogaeth pobl yn ardal yr awdurdod lleol yn cael eu diwallu.
- d) Yr ystod a'r lefel o wasanaethau sydd ei angen i ddiwallu anghenion gofal a chefnogaeth pobl yn ardal yr awdurdod lleol.
- e) Yr ystod a'r lefel o wasanaethau sydd ei angen i gyflawni'r dibenion yn Adran 15(2) (gwasanaethau ataliol) yn ardal yr awdurdod lleol.
- f) Y camau gweithredu gofynnol i ddarparu ystod a lefel o wasanaethau a nodwyd yn unol â pharagraffau (d) ac (e) drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'n rhaid i'r adroddiad hwn drafod y themâu / grwpiau canlynol o leiaf:

- Plant a phobl ifanc
- Pobl Hŷn
- Iechyd, Anabledd Corfforol a Nam ar y Synhwyrâu
- Anableddau Dysgu (Plant ac Oedolion)
- Awtistiaeth
- Iechyd Meddwl
- Gofalwyr

Mae'r asesiad yn trafod manau diogel, digartrefedd a chyn-filwyr hefyd. Mae'r asesiad wedi cael ei lywio gan y gofynion a nodwyd yn y cod ymarfer ar gyfer asesiad o anghenion poblogaeth, ac wedi rhoi sylw dyledus i ddyletswyddau a pholisïau eraill sy'n cael effaith sylweddol ar y grwpiau a restrwyd. Mae pob pennod yn cynnwys asesiad o;

- Y Gymraeg (y 'cynnig gweithredol')
- Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
- Ystyriaethau economaidd-gymdeithasol
- Effaith pandemig COVID-19
- Ystyriaethau diogelu
- Trais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
- Gwerth Cymdeithasol

Cafodd yr adroddiad asesiad poblogaeth ei arwain gan ymgysylltiad. Mae'r materion allweddol a'r themâu a nodwyd yn seiliedig ar adborth gan staff, sefydliadau partner, defnyddwyr gwasanaeth a'r cyhoedd, i nodi anghenion strategol ar gyfer gofal a chefnogaeth. Roedd hyn yn cynnwys gwybodaeth o strategaethau comisiynu blaenorol ac asesiadau o anghenion. Casglodd y tîm prosiect dystiolaeth i herio'r rhagdybiaethau hyn drwy ddadansoddiad data, adolygiad o ddogfennau cefndir, adolygiadau o wasanaeth a gwaith ymgysylltu lleol ychwanegol.

Mae'r gofyniad i lunio adroddiad hygyrch, rhanbarthol mewn cyfnod amser mor fyr wedi cyfyngu beth a ellir ei gynnwys. Mae'r adroddiad yn darparu sail dystiolaeth i gefnogi sefydliadau a gwasanaethau ledled y rhanbarth, ac mae'n cael ei ddefnyddio'n benodol ar gyfer cylchredau cynllunio strategol, gan danategu integreiddiad gwasanaethau a threfniadau partneriaethau cefnogi.

Mae'r adroddiad yn edrych ar y rhanbarth, ond bydd yn adnodd defnyddiol ar gyfer cynllunwyr a chomisiynwyr awdurdodau lleol ac iechyd. Mae angen o hyd am weledigaeth a chynllun lleol ar gyfer gwasanaethau ymhob ardal. Wrth symud ymlaen, byddai'r bartneriaeth yn ceisio parhau gwaith yr asesiad o anghenion i sicrhau bod asesu anghenion ein poblogaethau'n broses barhaus.

Mae'n rhaid llunio un adroddiad rhanbarthol ar gyfer Rhanbarth Gogledd Cymru, a'i fod yn cael ei gymeradwyo gan Gyngor Llawn bob ardal awdurdod lleol (Gwynedd, Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam) a Bwrdd y Bwrdd Iechyd Lleol.

Mae'n rhaid cyhoeddi'r adroddiad dim hwyrach na mis Ebrill, 2022. Bydd yr adroddiad yn cael ei gyhoeddi ar wefannau pob awdurdod lleol, gwefan y bwrdd iechyd a gwefan y bartneriaeth ranbarthol yn Gymraeg a Saesneg. Bydd crynodeb o adroddiadau, fersiynau ar gyfer plant a phobl ifanc a fformatau hygyrch eraill ar gael hefyd. Bydd copi o'r adroddiad yn cael ei gyflwyno i Weinidogion Cymru.

Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

Sefydlodd Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol a Lles Gogledd Cymru grŵp llywio rhanbarthol i arwain ar y gwaith ar gyfer grwpiau technegol, ymgysylltu data a themâu eraill, er mwyn arwain ar dasgau penodol. Mae aelodaeth o grwpiau o bob awdurdod lleol Gogledd Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC), Iechyd Cyhoeddus Cymru a phartïon eraill gyda diddordeb yn yr asesiad o anghenion megis swyddogion ar gyfer y BGC. Mae strwythur llywodraethu ynghlwm fel atodiad 1.

Roedd ymgysylltiad ar gyfer yr asesiad poblogaeth yn cynnwys: holiadur ar gyfer sefydliadau sy'n gofyn am eu barn a thystiolaeth; canllaw hwylusydd at ddefnydd partneriaid er mwyn cynnal grwpiau trafodaeth gyda defnyddwyr gwasanaeth; gweithdai gyda staff a chynghorwyr a drefnwyd gan bob awdurdod lleol. Derbyniwyd cyfanswm o 350 ymateb i'r holiadur yn ystod yr ymgynghoriad, ac mae'r adborth a dderbyniwyd wedi'i gynnwys yn yr asesiad o anghenion. Mae adroddiad ymgynghoriad llawn ar gael hefyd, ac wedi'i atodi i'r prif adroddiad.

Mae map budd-ddeiliad wedi'i lunio a'i adolygu, sy'n rhestru'r holl grwpiau poblogaeth sydd efallai angen gwasanaethau gofal a chefnogaeth i sicrhau bod gymaint o bobl â phosib yn cael cyfle i leisio eu barn. Mae hyn yn cynnwys ymgysylltu gyda grwpiau anodd eu cyrraedd hefyd.

Copi o'r adroddiad- gweler Pwynt 8.

Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r asesiad o anghenion y boblogaeth yn cyfrannu at gylchredau cynllunio strategol rhanbarthol a lleol, a bydd hyn yn ei dro yn cefnogi blaenoriaethau corfforaethol awdurdodau lleol sy'n gysylltiedig ag anghenion iechyd a gofal cymdeithasol ei boblogaeth breswyl.

Yn ychwanegol at y gofyniad i asesu anghenion gofal a chefnogaeth y boblogaeth, mae gofyniad pellach i awdurdodau lleol a byrddau iechyd asesu digonolrwydd y gofal a'r gefnogaeth a ddarperir i ddiwallu anghenion y boblogaeth, ar ffurf Adroddiad Cadernid y Farchnad. Mae hyn y cynnwys asesiad o sefydlogrwydd y farchnad ar gyfer gwasanaethau gofal a chefnogaeth reoledig. Yn dilyn cyhoeddiad yr asesiad o anghenion y boblogaeth, bydd adroddiad o sefydlogrwydd y farchnad yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi yn 2022.

Mae'n rhaid llunio Asesiad o Les fel gofyniad dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ar gyfer pob Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus yn dilyn terfynau amser tebyg i'r Asesiad Poblogaeth. Roedd yr asesiad poblogaeth yn ystyried anghenion gofal a chefnogaeth y boblogaeth, tra bo'r Asesiad o Les yn cynnwys ffyniant, iechyd, gwytnwch, cydraddoldeb, diwylliant bywiog, cyfrifoldeb cyd-eang a chymunedau cydlynol. Mae gorgyffwrdd rhwng y ddau, felly mae'r tîm prosiect ar gyfer asesiad o anghenion y boblogaeth yn ymgysylltu gyda swyddogion ar gyfer y BGC ynghylch cynnydd yr asesiad o anghenion a'r asesiadau o Les ac yn rhannu gwybodaeth lle bo'r angen.

Cam nesaf y prosiect fydd cynnwys yr asesiad poblogaeth ar gyfer datblygu cynllun ardal i'r rhanbarth. Efallai bydd gwaith ar y cynllun ardal yn y dyfodol yn cynnwys rhagor o waith ymchwil ac ymgynghori i archwilio ardaloedd blaenoriaeth yn ddyfnach, cyn cytuno ar ba ardaloedd i'w blaenoriaethu ar gyfer gwaith rhanbarthol. Bydd y cynllun ardal yn cael ei ddatblygu a'i gyhoeddi yn 2023.

Goblygiadau o ran Adnoddau / Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol a Lles Gogledd Cymru wedi ariannu'r prosiect rhanbarthol, sydd wedi cynnwys 2 rheolwr prosiect rhanbarthol er mwyn cefnogi datblygiad yr asesiad o anghenion y boblogaeth. Roedd costau cysylltiedig, megis cyfieithu ac ymgysylltiad arbenigol hefyd wedi cael ei ariannu gan y bartneriaeth.

Bu cost i'r awdurdodau lleol, BIPBC ac Iechyd Cyhoeddus Cymru o ran amser staff ac adnoddau i gefnogi'r prosiect. Mae hyn yn cynnwys staff i wneud gwaith ymgysylltu â'r cyhoedd, defnyddwyr gwasanaeth, staff ac aelodau etholedig a staff i gefnogi'r gwaith o ddadansoddi ac ysgrifennu'r adroddiad. Cynhaliwyd mwyafrif y gwaith hwn rhwng mis Ebrill 2021, a mis Rhagfyr 2021 ar gyfer asesiad o anghenion y boblogaeth.

Wrth symud ymlaen, bydd yr asesiad o anghenion y boblogaeth yn nodi blaenoriaethau rhanbarthol a lleol, ac efallai caiff ei nodi bod angen lefel o fuddsoddi ar y blaenoriaethu hyn, ar lefel ranbarthol neu leol.

Risgiau ac Aseiad o Effaith

Na fyddai'n bosibl cael cymeradwyaeth gan y chwe chyingor a Bwrdd BIPBC mewn pryd i gyhoeddi erbyn mis Ebrill 2022. I liniaru hyn, mae'r tîm prosiect yn bwriadu ymgynghori mor eang â phosib cyn y broses gymeradwyo.

Amserlen CSYM

Bwriedir rhannu'r adroddiad gyda'r pwyllgorau isod:

Uwch Dîm Arweinyddiaeth - 28/2/22

Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol – 8/3/22

Pwyllgor Gwaith – 9/3/22

Cyngor Llawn 11/3/22

6 – Aseiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol

Mae Llywodraeth Cymru wedi dileu'r gofyniad am AEC ar yr asesiad o anghenion fel adroddiad ynddo'i hun. Mae'r asesiad anghenion yn cynnwys dadansoddiadau ac ymchwil ar gydraddoldeb, hawliau dynol a sosio-economaidd sy'n ymwneud â phob un o'r grwpiau sydd wedi'u cynnwys yn yr asesiad anghenion.

6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Ydi, o fewn yr adroddiad.

6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)

Ydi, o fewn yr adroddiad.

6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg

Ydi, o fewn yr adroddiad,

7 – Goblygiadau Ariannol

Fel y nodwyd uchod (5 – Goblygiadau Adnoddau / Datganiad y Prif Swyddog Cyllid).

8 – Atodiadau

Copi o'r adroddiadau:

3c. PNA
Consultation Report

PNA Ynys Mon
Cymraeg.docx

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (2014): Cod Ymarfer
<http://www.ccwales.org.uk/codes-of-practice-and-statutory-guidance/>